

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԲԱՅ ՕԼԻՄՊԻԱԴԱ
2023-2024

Մաթեմատիկա (6-րդ դասարան)

Անուն Ազգանուն _____

Դպրոց _____

Դասարան _____ Խումբ _____

Մաթեմատիկան թագուհին է բոլոր գիտությունների...

Կ. Գաուս

Մաղթում ենք հաջողություն:

1. Բազմապատկել են 11-ից մինչև n բնական թվերը: Արդյունքը մի բնական թիվ է, որը վերջանում է 32 զրոյով: Գտի՛ր n բնական թվի հնարավոր արժեքները: (4 միավոր)

Լուծում: Ինչպես գիտենք 5-ի և ցանկացած գույգ թվի արտադրյալը վերջանում է 0-ով: Քանի որ բնական թվերի շարքում գույգ թվերը շատ են, ուրեմն պետք է հաշվենք 5-երի քանակը՝ հաշվի առնելով, որ, օրինակ, 25, 50, 75, ... այս թվերից յուրաքանչյուրում կա երկու հատ 5 արտադրիչ, իսկ 125-ում և 125-ին պատկկներում՝ երեք հատ: 1-ից մինչև 100 թվերի արտադրյալը վերջանում է 24 հատ 0-ով: Սակայն մեր թվային շարքը սկսվում է 11-ով, ուրեմն՝ 11-ից մինչև 100 թվերի արտադրյալը վերջանում է 22 հատ 0-ով: 101-ից մինչև 120 թվերինը 4 հատ 0-ով: Արդեն ունենք 26 հատ 0: Եթե շարունակենք բազմապատկել, ապա հաջորդ 5-ին բազմապատիկ թիվը 125-ն է, որն էլ արտադրյալի վերջում կավելացնի ևս 3 հատ 0: Եվ մինչև 129 չկա 5-ին բազմապատիկ թիվ, ուրեմն՝ արտադրյալի վերջում չեն ավելանա 0-ներ: Այսպիսով՝ n բնական թվի հնարավոր արժեքներն են՝ 125, 126, 127, 128, 129:

Պատասխան՝ 125, 126, 127, 128, 129:

2. Օլիմպիական խաղերին մեկնած պատվիրակության մարզիկների միջին տարիքը 22 է, իսկ մարզիչներինը՝ 47: Պատվիրակության n -ր տոկոսն են կազմում մարզիչները, եթե ամբողջ պատվիրակության միջին տարիքը 41 է: (4 միավոր)

Լուծում: Եթե կան x մարզիկներ և y մարզիչներ, ապա բոլոր մարզիկների տարիքների գումարը կլինի $22x$, իսկ բոլոր մարզիչներինը՝ $47y$: Բոլոր մարզիկների և մարզիչների տարիքների գումարները գումարելով իրար կարելի է հավասարեցնել պատվիրակության տարիքների գումարին.

$$\begin{aligned} 22x + 47y &= 41 \cdot (x + y) \\ 22x + 47y &= 41x + 41y \\ 47y - 41y &= 41x - 22x \\ 6y &= 19x \end{aligned}$$

$$\frac{x}{y} = \frac{6}{19}$$

Այսպիսով՝ պատվիրակության 6 մասը մարզիկներն են, իսկ 19 մասը մարզիչները:

Ստացվեց, որ մարզիչները պատվիրակության $\frac{19}{25}$ մասն են: $\frac{19}{25}$ մաս = $\frac{19}{25} \cdot 100\% = 76\%$:

Պատասխան՝ 76 %:

3. Մի դպրոցի 91 աշակերտներ որոշեցին գնալ կինո: Անցյալ տարի նրանք կտեղավորվեին կինոթատրոնի 8 շարքերում (բայց ոչ 7-ում): Սակայն այս տարի յուրաքանչյուր շարքի ամեն չորրորդ նստատեղը (այսինքն՝ յուրաքանչյուր նստատեղ, որի համարը բաժանվում է 4-ի) պետք է դատարկ մնար, ուստի մեկ աշակերտ կինոդահլիճում չի տեղավորվի: Քանի՞ շարք կա դահլիճում և քանի՞ նստատեղ յուրաքանչյուր շարքում, եթե բոլոր շարքերում նստատեղերը հավասար են: (4 միավոր)

Լուծում: Եթե անցյալ տարի 91 աշակերտները կտեղավորվեին 8 շարքերում՝ $91:8 = 11$ (մն. 3), բայց ոչ 7-ում՝ $91:7 = 13$, ուրեմն յուրաքանչյուր շարքում կա 11-ից ավելի նստատեղեր, բայց ոչ 13 և ավելի: Ստացվեց, որ յուրաքանչյուր շարքում կա 12 նստատեղ:

Եթե յուրաքանչյուր չորրորդ նստատեղը պետք է դատարկ մնա, ապա դա նշանակում է, որ յուրաքանչյուր շարքում կարող է զբաղված լինել 9 տեղ: Քանի որ մեկ աշակերտի համար տեղ չկար, ուրեմն կարողացավ նստել 90 աշակերտ: Սա նշանակում է, որ յուրաքանչյուր շարքում նստած է եղել 9 հոգի: Հետևաբար, դահլիճում կա 10 շարք:

Պատասխան՝ Դահլիճում կա 10 շարք և յուրաքանչյուր շարքում 12 նստատեղ:

4. Տղան թղթին գրեց 17-ին բազմապատիկ թիվ և ջնջեց վերջին թվանշանը: Ստացված թվից հանեց ջնջած թվանշանի հնգապատիկը: Տղան պնդում է, որ ստացված արդյունքը կրկին բաժանվում է 17-ի: Արդյոք ճիշտ է տղան: Պատասխանդ հիմնավորի՛ր: (4 միավոր)

Լուծում: Ենթադրենք տղայի թղթին գրած թիվը $\overline{Ab}$ -ն է, որտեղ b -ն թվի վերջին թվանշանն է: Եթե տղան ջնջի վերջին թվանշանը և կատարի վերևում ասված գործողությունները, ապա կստացվի՝ $\overline{A} - 5b$: Ձևափոխենք.

$\overline{A} - 5b = 51 \cdot \overline{A} - 50 \cdot \overline{A} - 5b = 51 \cdot \overline{A} - 5(10 \cdot \overline{A} + b) = 51 \cdot \overline{A} - 5 \cdot \overline{Ab}$, որն էլ կբաժանվի 17-ի քանի որ տղայի թղթին գրած թիվը 17-ին բազմապատիկ էր:

Պատասխան՝ Տղան ճիշտ է:

5. 3-ից 11 թվերը դասավորի՛ր շրջաններում այնպես, որ մի ուղղի վրա գտնվող յուրաքանչյուր երեք թվերի գումարը հավասար լինի 24-ի:

Պատասխանդ ցո՛ւյց տուր նկար 1-ի վրա:
(4 միավոր)

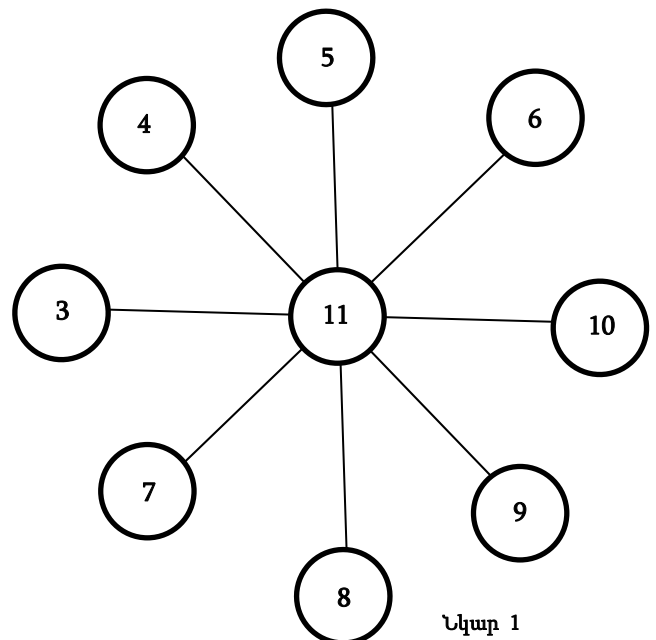
Լուծում: Եթե մի ուղղի վրա գրված երեք թվերի գումարները գումարենք իրար, ապա կստանանք 3-ից 11 թվերի և մեջտեղի շրջանում գրված թվի եռապատիկի գումար:

1) $3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 + 10 + 11 = 63$

2) $(4 \cdot 24 - 63):3 = 11$ (Մեջտեղի շրջանում գրված թիվն է)

3) $24 - 11 = 13$ (Մի ուղղի վրա գտնվող եզրային շրջաններում գրված թվերի գումարն է)

Այսպիսով՝ $13 = 3 + 10 = 4 + 9 = 5 + 8 = 6 + 7$:

Նկար 1